

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/4/2016
Identifikačné číslo spisu: 6412010121
Dátum vydania rozhodnutia: 18.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6412010121.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvinenej G. Q. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 18. februára 2016 v Bratislave dovolanie obvinenej G. Q. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. marca 2015, sp. zn. 5 To 73/2014, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvinenej G. Q. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom z 24. februára 2014 sp. zn. 2 T 43/2012 bola obvinená G. Q. uznaná za vinnú z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 29. apríla 2011 v čase okolo 15.00 hod. povedala svojmu maloletému synovi Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, aby nakrmil psa plemena rotvajler, ktoré chová jej druh B. U. vo voliérach rodinného domu č. XX v obci R. F., odišla do kuchyne rodinného domu, následne na dvor prišiel maloletý P. Q., nar. X.X.XXXX, spolu s maloletým S. Q., nar. X.XX.XXXX, pričom pes menom „Dasty“, tetovacie číslo 2542, počas kŕmenia vybehol z nezabezpečenej voliéry, pohrýzol P. Q. do ľavého predkolenia, čím mu spôsobil zranenia - hryzné pretrhnutie svalu a poranenie periférneho nervu, ktoré si vyžiadali objektívnu dobu liečenia od 29.04.2011 do 16.06.2011, t.j. 49 dní, pričom tieto zranenia vážnym spôsobom ovplyvňovali jeho obvyklý život, obžalovaná nedodržala medze obvyklej opatrnosti.

Za to bol obvinenej G. Q. uložený podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., § 56 ods. 2 Tr. zák. peňažný trest vo výmere 160,- €.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. súd pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil obvinenej náhradný trest odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd zaviazal obvinenú nahradiť poškodenému malol. P. Q., zastúpenému zákonnou zástupkyňou X. Q., bytom R. F.. XXX, zastúpenú splnomocnencom JUDr. Rudolfom Fajbikom, advokátom advokátskej kancelárie Banská Bystrica, ul. Dobšinského č. 14, škodu vo výške 4.305,24,-€.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení podala odvolanie obvinená G. Q. do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 206), ktoré odôvodnila osobitným podaním prostredníctvom svojho obhajcu (č.l. 221).

V dôvodoch svojho odvolania namietala, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav veci a napriek tomu rozhodol o jej vine. Bol to poškodený, ktorý so svojím kamarátom vnikol na cudzí pozemok bez upozornenia vlastníka pozemku, hoci vedel, že sú tam chované strážne psy, ktoré dráždili. Vo voliére našli aj skaly. Poškodený nerešpektoval výstražnú tabuľu „Pozor pes“, ktorá bola umiestnená pred vstupom na pozemok. Poškodeného na návštevu a na vstup na pozemok nikto nevolal a jeho výpoveď je v tomto smere nepravdivá. Svojím neprístojným a nedisciplinovaným správaním vyvolal nebezpečnú situáciu, ktorú skutočnosť mal takto vyhodnotiť aj okresný súd. Poškodený vzhľadom na svoj vek mohol vedieť, že porušuje právo alebo ohrozuje záujem chránený Trestným zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Takto sa správal aj v minulosti pred incidentom, kedy tiež mohlo dôjsť k jeho napadnutiu a zraneniam psom - nemeckou dogou, kedy tiež bez vedomia vlastníka psa neočakávane vstúpil na jeho pozemok.

Podľa odôvodnenia okresného súdu mala porušiť § 4 ods. 1 zák. č. 282/2002 Z. z. o držaní psov, keď údajne prikázala desaťročnému synovi Q., aby nakrmil psov. V konaní však bolo preukázané, že synovi iba pripomenula, aby na to nezabudol. Poukazovala tiež na spomenuté ustanovenie, že toto upravuje podmienky vedenia psov mimo chovného priestoru alebo zariadenia. Ona psa nevedla mimo chovného priestoru, nie je držiteľom tohto psa ani osobou, ktorá nad psom vykonáva dohľad. V danom prípade išlo o nepredvídateľný príčinný priebeh, ktorý nemohla predvídať ani ovplyvniť, preto nemôže zodpovedať za následok, ktorý poškodenému vznikol (R 20/1981). Nemôže zodpovedať za škodu, ktorú si poškodený v konaní uplatnil, preto mal súd poškodeného s jeho nárokmi odkázať na občianske súdne konanie. V závere svojho odvolania žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na doplnenie dokazovania a nové rozhodnutie.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý na verejnom zasadnutí 31. marca 2015 uznesením sp. zn. 5 To 73/2014 odvolanie obvinenej G. Q. podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 31. marca 2015, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis druhostupňového rozhodnutia obvinená G. Q. prevzala 2. júla 2015, jej obhajca 30. júna 2015, prokurátor 1. júla 2015, druhostupňové rozhodnutie prevzal i splnomocnenec poškodeného.

Okresný súd Žiar nad Hronom predložil 15. januára 2016 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvinenej G. Q., ktoré podala prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Barana, ktorý obvinenú obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 19. novembra 2015 (č.l. 241 - 243) z dôvodov § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu obvinená fakticky zopakovala námietky, ktoré uplatnila už v pôvodnom konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v konaní o odvolaní na súde druhého stupňa. Ťažiskom jej dovolacej argumentácie je tvrdenie, že súdy sa riadne nevysporiadali s jej námietkami. Nemôže súhlasiť so závermi súdov, že porušila dôležitú povinnosť uloženú jej zákonom, konkrétne § 4 zák. č. 282/2002 Z. z. Toto ustanovenie nemohla porušiť a vôbec sa jej netýka, pretože nie je osoba, ktorej vznikajú pri skutkovom stave uvedenom v obžalobe akékoľvek povinnosti podľa tohto ustanovenia. Nenesie žiadnu zodpovednosť podľa tohto zákona za prípadnú škodu, ktorú pes spôsobí pri

kŕmení tret'ou osobou. V uvedenom prípade nešlo o vodenie psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia.

Súdy nielenže nesprávne použili hmotnoprávne ustanovenie zákona č. 282/2002 Z. z., ale zároveň nesprávne právne posúdili vec, keď rozhodli v rozpore so základnou zásadou trestného práva, s prezumpciou neviny podľa § 2 ods. 4 Tr. por. V nadväznosti na to porušili aj jej ústavné právo podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj medzinárodné dokumenty, ktorými je Slovenská republika viazaná. V tejto súvislosti poukazovala na zásadu „in dubio pro reo“, ktorú zásadu súdy ignorovali a jej nerešpektovanie je dôvodom na dovolanie podľa prvej vety § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu tiež namietala nezákonné rozhodnutie súdu o priznaní náhrady škody. Súd priznal nárok podľa § 287 ods. 1 Tr. por., pričom o výške škody nevykonal žiadne dokazovanie, ak sa za dokazovanie nepovažuje akceptácia posudku o výške bolestného a dokladov, ktoré predložil právny zástupca poškodených. Svojím rozhodnutím o priznaní škody jej znemožnil využiť v riadnom civilnom konaní všetky ďalšie zákonné prostriedky, ktoré by jej umožnili znížiť výšku škody, najmä § 441 Obč. zákonníka, pretože škoda na zdraví bola spôsobená čiastočným spoluzavinením mal. P. Q.. V závere svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Samosudca súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvinenej G. Q. vyjadriť v lehote, ktorú im určil. Uvedenú možnosť využil okresný prokurátor i splnomocnenec maloletého poškodeného.

Prokurátor vo svojom vyjadrení (č.l. 249-250) v prvom rade poukázal na skutočnosť, že dovolací súd v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu je viazaný skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť. Dovolanie obvinenej nepovažuje za dôvodné pre absenciu zákonných dôvodov dovolania. Námietky obvinenej sa týkajú skutkových zistení a hodnotenia dôkazov a stoja mimo rámec uplatneného dovolacieho dôvodu. Skutok ustálený súdmi bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu, a preto navrhol dovolanie obvinenej podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Maloletý poškodený P. Q. sa k dovolaniu obvinenej vyjadril prostredníctvom splnomocnenca JUDr. Rudolfa Fajbika (č.l. 248). Námietky obvinenej uvedené v dovolaní považuje za irelevantné a pokiaľ ide o adhézne konanie, tak obvinenej nič nebránilo, aby v konaní využila všetky zákonné prostriedky na svoju obranu. Dovolanie obvinenej navrhol podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je pritom viazaný

uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Obvinená vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnila dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomínaný dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi (§ 47 ods. 2 Tr. zák.). Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávnych predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

Dovolací súd považuje k tomuto dovolaciemu dôvodu za potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu k skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenú v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Z obsahu dovolania obvinenej vyplýva, že vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu uplatnila námietky, ktorými zjavne vybočila z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Formálne síce namieta nesprávne posúdenie skutku a nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, avšak jej námietky primárne smerovali do oblasti skutkových zistení. Obvinená fakticky súdom vyčíta iba nesprávne zistenie skutkového stavu veci, ku ktorému podľa nej došlo v dôsledku chybného hodnotenia vykonaných dôkazov a nerešpektovanie procesnej zásady „in dubio pro reo“. V podstate spochybňovala súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrela vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre ňu priaznivejšom hodnotení dôkazov. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že s námietkami obvinenej,

ktoré boli vo svojej podstate identické s dôvodmi dovolania, sa v konaní o riadnom opravnom prostriedku správne vysporiadal odvolací súd. Niet sporu o tom, že obvinená v danom prípade svojou neobľahčivosťou umožnila únik veľkého psa mimo zariadenia na chov (voliéry), a tak došlo k útoku tohto psa na maloletého poškodeného a zraneniu maloletého poškodeného.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, za psa vždy zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá psa vedie alebo nad psom vykonáva dohľad. Za daného stavu potom súdy nižšieho stupňa nepochybili pri právnej kvalifikácii zisteného skutku.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu obvinená namietala aj nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia v rámci adhézneho konania, konkrétne poukazovala na ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka. V čom malo dôjsť zo strany súdov nižšieho stupňa k porušeniu ustanovení Občianskeho zákonníka však z podaného dovolania nevyplýva.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že Trestný poriadok umožňuje tomu, komu bola spôsobená škoda trestným činom, aby si náhradu spôsobenej škody uplatňoval už v rámci trestného konania. Postavenie poškodeného v trestnom konaní upravuje ustanovenie § 46 Tr. por. a podľa tohto ustanovenia poškodeným je okrem iného každý, komu bolo trestným činom ublížené na zdraví a priznáva mu právo uplatniť si nárok na náhradu škody. Návrh na náhradu škody si poškodený musí uplatniť najneskôr do skončenia vyšetrovania, pričom z jeho návrhu musia byť zrejme dôvody i výška uplatneného nároku.

V konkrétnom prípade si poškodený včas už v prípravnom konaní uplatnil nárok na náhradu škody prostredníctvom splnomocnenca, výšku škody riadne vyčíslil a podložil ju príslušnými dokladmi, ktoré sú súčasťou trestného spisu. O výške škody neboli žiadne pochybnosti, a preto bolo povinnosťou súdu rozhodnúť o uplatnenom nároku na náhradu škody. Pri škode na zdraví sa v zmysle § 444 a § 449 Obč. zák. odškodňujú bolesti poškodeného a účelné náklady spojené s liečením. Pritom výška bolestného vyplýva zo zákona č. 437/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov o náhrade za bolesť. V tomto smere žiadne pochybenia dovolací súd nezistil.

Námietky obvinenej poukazovaním na ustanovenie § 441 Obč. zák. podľa ktorého, ak škoda bola spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám, už smerujú do skutkových zistení. Ako už bolo vyššie uvedené, dovolací súd je konečným skutkovým zistením viazaný, a preto sa uvedenou námietkou nemôže zaoberať. Dovolací súd len pripomína, že v adhéznom konaní nezistil žiadne porušenie zákona v neprospech obvinenej. O uplatnenom nároku na náhradu škody vedela, preto jej nič nebránilo vo využití všetkých zákonných prostriedkov na svoju obranu. Podklady poškodenej k uplatnenému nároku boli na hlavnom pojednávaní prečítané (č.l. 185), pričom obvinená ani jej obhajca nemali k uplatnenému nároku žiadne výhrady ani pripomienky.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvinenej G. Q. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.